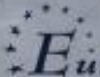

GUILLERMO EDUARDO PILÍA

**COMO HIERBA EN LA SOMBRA/
CA IARBA LA UMBRĂ**

**Treinta poemas/ Treizeci de poeme
(1990 - 2021)**

**TRADUCERE ȘI PREZENTARE:
EUGEN DORCESCU**

 Eurostampa

COMO HIERBA EN LA SOMBRA/
CA IARBA LA UMBRĂ

Treinta poemas/
Treizeci de poeme
(1990 – 2021)

GUILLERMO EDUARDO PILÍA

**COMO HIERBA EN LA SOMBRA/
CA IARBA LA UMBRĂ**

Treinta poemas/
Treizeci de poeme
(1990 – 2021)

TRADUCERE ȘI PREZENTARE:
Eugen Dorcescu

Editura *Eurostampa*

Timișoara, 2023

© - Pentru textul spaniol: Guillermo Eduardo Píla.

© - Pentru textul românesc: Eugen Dorcescu.

Coperta a IV-a: Guillermo Eduardo Píla.

Fotografie de Ángela Gentile.

Coperta I: După o fotografie a autorului.

Coperta: Mihaela Gruber.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PÍLA, GUILLERMO EDUARDO

Como hierba en la sombra : treinta poemas = Ca iarba la umbră : treizeci de poeme : (1990-2021) / Guillermo Eduardo Píla ; trad. și prez: Eugen Dorcescu. - Timișoara : Eurostampa, 2023
ISBN 978-606-32-1323-6

I. Dorcescu, Eugen

821.134.2

Editura Eurostampa

Timișoara, Bd. Revoluției din 1989 nr. 26

Tel.: 0256-204816

edituraeurostampa@gmail.com

www.eurostampa.ro

Tipărit la Eurostampa

ÎNTRE AMINTIRE ȘI UITARE:
POEZIA LUI
GUILLERMO EDUARDO PILÍA

Spre deosebire de alți poeți, care văd poemul ca o piscină sau ca un patulater, confruntându-l, astfel, în manieră sportivă, Guillermo Eduardo Pilía îl vede nu ca pe un cerc, ci ca pe o arenă, ceea ce este diferit, deoarece geometria sa nu este cea euclidiană, ci aceea a spațiului pe care îl străbate și unde se înfăptuiesc arta și soarta luptei de tauri.

Să se vadă următoarele rânduri, aparținând uneia dintre povestirile sale, „Quite a la sombra”/ *Eschivă umbrei*, în care i-ar putea fi sintetizată poetica: „Mă gândisem că nu exista nimic mai bun pe lume decât ceea ce se întâmpla, din când în când, în interiorul arenei”.

Dar arena sa nu este cea din piață, ci arena poemului, străbătută mereu de tonul de vibrație elegiacă, corespunzător în întregime propriei voci, și unui ritm înlănțuitor, unde cititorul asistă la o formă de epifanie, în al cărei centru palpită o strălucire intimă de evlavie, deopotrivă virgiliană și religioasă.

Prin urmare, impresia pe care o lasă lectura nu este alta decât ceea ce poetul însuși a definit într-un poem drept „Ceea ce rămâne acolo”. Da: *ceea ce rămâne acolo* este felul în care Guillermo Eduardo Píliá își asumă toate realitățile poeziei, acea oglindă ce ne întoarce emoția de noi înșine convertită în cuvinte. Acesta și nu altul este teritoriul său natural, unde își explorează diferitele instanțe și momente, supus jafului vârstei adulte și imaginilor pierdute a tot ceea ce a fost chipul lui — și al nostru. Așa se face că scriitura sa este integral numinoasă și participă la profunzimea infinită a misterului, fără a renunța vreodată la speranța implicită în el. Unul dintre marile sale poeme, „Los maestros”, m-a însoțit mereu de când l-am citit.

Poezia sa — ca a lui Rilke, inspirată de saltimbancii lui Picasso, ne face să *dansăm pe frânghie*, dar *fără plasă*: ne face să fim suspendați în aer și deopotrivă în timp; ne face să fim suspendați în acea continuă necunoscută a sinelui, care la Guillermo Eduardo Píliá nu este o dramă, ci doar un moment. Moment unic și total, ce ne luminează fără încetare penumbra.

JAIME SILES

10/XII/2022

Para que se cumpla la ley que me obsesiona

He colgado a mis víctimas de un árbol,
las he desollado.

Las he partido en cuartos,
del tronco he extraído las vísceras azules.

He preparado el festín sobre la hierba,
salvajemente he comido carne humana.

He sacado los tendones más robustos
para cuerda de arco, para punta de flecha
los huesos más potentes he afilado.

Para que se cumpla la ley que me obsesiona
y cada hombre tenga parte
en la muerte del prójimo.

Cazadores Nocturnos (1990)

Ca să se împlinească legea care mă obsedează

*Mi-am aninat victimele de un arbore,
le-am jupuit.*

*Le-am împărțit în sferturi,
am extras din trunchi măruntaiele albastre.*

*Am pregătit festinul pe iarbă,
am mâncat cu sălbăticie carne umană.*

*Am scos cele mai robuste tendoane
pentru coarda de arc,
am ascuțit cele mai puternice oase
pentru vârful de săgeată.*

*Ca să se împlinească legea ce mă obsedează
și fiecare om să aibă partea sa
la moartea aproapelui.*

Vânătorii Nocturni (1990)

Niebla

Hay sobre la madrugada un vidrio opaco:
caminamos a tientas, en lo ambiguo
entre la tierra y el cielo: así creemos
que caminan también nuestros difuntos.

Quizás se esparcirá también la niebla
sobre campos y canales, contra el muro
verdinoso de la infancia,
entre los juguetes y el incienso de Rimbaud.

Es este humo de Dios como una llaga
que se percibe apenas con dolor: la pupila turbia
del milagro evangélico, quizás
un ojo lisiado de la mañana y de la vida.

Huesos de la memoria (1996)

Ceața

*Sticlă opacă deasupra zorilor:
drumețim pe dibuite, nesigur,
între pământ și cer: așa credem
că umblă și defuncții noștri.*

*Poate se va risipi și ceața
peste câmpuri și canale, lângă peretele
verzui al copilăriei,
între jucăriile și tămâia lui Rimbaud.*

*Acest fum de la Dumnezeu este ca o rană
ce abia se percepe cu durere: pupila tulbure
a miracolului evanghelic, poate
un ochi vătămat al dimineții și al vieții.*

Oasele memoriei (1996)

Luna de Alexis

Ha cambiado la calle: en otro tiempo
la noche era aquí más selvática: oscilaba
en la esquina un farol con el viento
del verano, grillos y ranas presagiaban tormenta
y venía del fondo de lo oscuro
un perfume profundo de quintas y de albahaca.

Pero allá sobre las casas, en la linde del cielo,
los mismos árboles refrescaban la atmósfera:
los tilos olorosos de noviembre, los pinos y cipreses,
los eucaliptos balsámicos: de aquellas
maderas inmortales brotaba a veces esta luna
que mi hijo contempla con mis ojos de asombro.

Luna lui Alexis

*S-a schimbat strada: în altă vreme
noaptea era mai sălbatică aici: se clătina
la răscruce în vântul verii un felinar,
greierii și broaștele prevesteau furtună
și din adâncul întunericului venea
o aromă profundă de case rustice și de busuioc.*

*Dar acolo deasupra caselor, la marginea cerului,
aceiași copaci înprospătau văzduhul:
teii înmiresmați din noiembrie, pinii și chiparoșii,
eucaliptii balsamici: din acele
trunchiuri nemuritoare răsărea uneori luna aceasta
pe care fiul meu o contemplă cu ochii mei uimiți.*

Día de piedra blanca

*Día
hecho para mí.
Rodolfo Alonso*

Día mayor, día
hecho para mí, para nosotros,
alto en el gozo, redondo
con la noche que lo cierra
como en aquellas vísperas
de fiestas de la infancia.

Día de navegación, de luz,
de sábanas y peces,
de pájaros y hojas en deriva
hacia las islas, a atolones
en que es dulce perder
la patria y los recuerdos.

Zi de piatră albă

*Zi
făcută pentru mine.
Rodolfo Alonso*

*Zi însemnată, zi
făcută pentru mine, pentru noi,
întă în bucurie, rotundă
cu noaptea care o închide
ca în acele ajunuri
ale petrecerilor din copilărie.*

*Zi de navigație, de lumină,
de cearșafuri și pește,
de păsări și frunze în derivă
spre insule, spre atoli
unde este dulce să pierzi
patrie și amintiri.*

Alguien marcará para mí, para nosotros,
con piedra blanca tu paso
efímero, la grieta
en la procesión de los años:
alto en el gozo, en la luz
y en los recuerdos en deriva.

*Va marca cineva pentru mine, pentru noi,
cu piatră albă pasul tău
efemer, fisura
în alaiul anilor:
înalt în bucurie, în lumină
și în amintiri în derivă.*

Amor más misterioso que los muertos

*...odore dell'infanzia
che grama gioia accolse...
Salvatore Quasimodo*

Creíamos olvidado el olor
de la vieja casa, cuando de pronto,
al abrir una puerta de madera,
volvieron las noches de verano y el acoso
de los mosquitos,
las fiestas, sus vísperas y el misterioso
resucitar de nuestros muertos.

Dragoste mai misterioasă decât morții

*...odore dell'infanzia
che grama gioia accolse...*

Salvatore Quasimodo

*Credeam uitată mireasma
casei de demult, când dintr-odată,
la deschiderea unei uși de lemn,
au revenit nopțile de vară și asaltul
țânțarilor,
petrecerile, ajunul lor și misterioasa
înviere a morților noștri.*

Solían los años añejar
también estos recuerdos, solían traer
otras noches de verano superpuestas,
otras fiestas, otras vísperas, otro amor
más misterioso que los muertos.
Hasta que en un instante retornaba
el olor de la infancia y su enfermiza alegría.

Visitación a las islas (2000)

*Anii obișnuiau să învechească
și aceste amintiri, obișnuiau să aducă
alte nopți de vară suprapuse,
alte petreceri, alte ajunuri, o altă dragoste
mai misterioasă decât morții.
Până când într-o clipă se întorcea
aroma copilăriei și bucuria ei plăpândă.*

Vizitarea insulelor (2000)

Poema 24

Siembro sólo una sílaba:
la estación la devuelve
transformada en madera.

Otro año que declina. Y se alargan
las uñas en los dedos de los muertos.

Tan dentro está Dios que apenas se siente,
como no se siente el pie ni la mano
que no horada una llaga.

Tengo esta voz menor
que apenas crece un palmo,
como hierba en la sombra.

Poemul 24

*Semăn o singură silabă:
anotimpul o returnează
preschimbată în lemn.*

*Încă un an se sfârșește. Și se prelungesc
unghiile la degetele morților.*

*Într-atât de înlăuntru este Dumnezeu,
încât abia se simte,
cum nu se simt piciorul sau mâna
pe care nu le sfredelește o rană.*

*Am această voce joasă
ce de-abia crește de-o palmă,
ca iarba la umbră.*

Poema 33

Todo es útil e impar: el taconeo
del que marcha al trabajo con el alba,
el viento del verano, la morera,
la flauta del mendigo.

— Incluso una tijera
mellada o con herrumbre
puede servir clavada sobre el techo
para aventar el vuelo de las brujas —.

Todo es útil e impar:
la llaga que redime, el muslo roto,
el viento que en el suburbio agitaba
las sábanas de marzo.
El malvón de la casa abandonada
que ayer brotaba solo.

Poemul 33

*Totul este util și unic: sunetul pașilor
celui care merge la muncă în zori,
vântul de vară, dudul,
flautul cerșetorului.*

*— Chiar și o foarfecă
ciobită sau ruginită
înfiptă pe acoperiș poate servi
spre a izgoni zborul vrăjitoarelor — .*

*Totul este util și unic:
rana ce mântuiește, coapsa ruptă,
vântul care în suburbie agita
cearșafurile de martie.
Mușcata din casa abandonată
ce înfrunzea ieri în singurătate.*

Poema 52

Cae la tarde, el perdón, una niebla
suburbana. Tu pena es solidaria
con el dolor de todo lo que nace.

Es sencillo tu mal:
crece como la barba y el cabello,
como malezas de un bosque difunto.

La boca abierta a las estrellas,
lloras como el caballo de Guernica.

Caballo de Guernica (2001)

Poemul 52

*Se lasă seara, iertarea, o ceață
suburbană. Suferința ta este solidară
cu durerea a tot ce se naște.*

*Jalea ta e simplă:
crește ca barba, ca pletele,
ca buruienile unei păduri ce-a murit.*

*Cu gura deschisă spre stele,
plângi aidoma calului din Guernica.*

Calul din Guernica (2001)

Sin registro

Todas las cosas que hoy en mí están vivas
— lo que sé y el dolor de lo que ignore —
conmigo han de morir:

mañanas de Santa Cruz, esa siesta
de invierno y el cartel en que leía
„Estación Pan Bendito”;

y también los ceibales del Urión
en los que tarde a tarde se perfuma
el viento de las islas.

Quizá lo que he sentido en los instantes
más puros y entrañables de mi vida
se quede fatalmente sin registro.

Fără înregistrare

*Toate lucrurile care sunt vii în mine astăzi
— ceea ce știi și durerea a ceea ce ignor —
cu mine trebuie să moară:*

*diminețile din Santa Cruz, acea siestă
de iarnă și afișul pe care citeam
„Stația Pan cel Binecuvântat”;*

și de asemenea crângurile de ceibo de la Urión
în care seară de seară se înmiresmează
vântul insulelor.*

*Poate ceea ce am simțit în momentele
cele mai pure și mai intime din viața mea
rămâne fatalmente neînregistrat.*

* *Ceibo y ceibales*: el ceibo es un arbusto que da una flor roja, que es nuestra flor nacional. Es típico del este de Argentina, Uruguay, Sur de Brasil y Paraguay, un arbusto que crece en la zona de los grandes ríos. Los ceibales son los conjuntos o „montes” (=bosques) de ceibos. El Urión es un río del delta del Paraná, sus orillas están repletas de ceibos. El olor de la flor de ceibo recuerda vagamente el de la marihuana. (Nota autorului, la solicitarea traducătorului).

Me he quedado sin voz

En vano yo buscaba ayer palabras
que tradujeran mayor santidad
que aquella de nuestros cuerpos desnudos,

otro viento mayor,
otros gestos más libres de ataduras
en el baile solar de la existencia.

Qué mezquino balbuceo esgrimía
para decir el gozo del perfume
que atravesaba el aire matutino...

Me he quedado sin voz para contar
cuando estuve por tanto viento herido,
moribundo de luz.

Am rămas fără glas

*În van căutam ieri cuvinte
care să traducă o mai mare sfințenie
decât aceea a trupurilor noastre goale,*

*un alt vânt mai puternic,
alte gesturi mai desprinse din legături
în dansul solar al existenței.*

*Foloseam cu măiestrie o bolboroseală meschină
ca să evoc bucuria parfumului
ce traversa aerul dimineții...*

*Am rămas fără puțința de a povesti
când am fost rănit de atâta vânt,
muribund în lumină.*

Lo que odio y amo

Tal vez ya es el momento de iniciar
una lista de palabras sin fin:
que esa nómina sea toda mi herencia.

— No dejar obras, no dejar siquiera
un libro; que no queden ni libretas
con líneas inconclusas y con blancos —.

Una lista de voces que agotara
los años de conciencia que me restan
en el sencillo gozo de escribir,

de repetir con mi letra y mi tono:
en la simple alegría de nombrar
— aunque sea una vez — lo que odio y amo.

Herido por el agua (2005)

Ceea ce urăsc și iubesc

*Poate că este timpul să inițiez
o listă nesfârșită de cuvinte:
acest fond salarial să fie întreaga mea moștenire.*

*— Să nu las opere, nici măcar
o carte; să nu rămână nici caiete
cu linii întrerupte și spații albe —*

*O listă de voci care să istovească
anii conștienți ce-mi rămân
în bucuria genuină de a scrie,*

*de a repeta cu scrisul și cu tonul meu:
în simpla bucurie de a numi
— chiar și o singură dată — ceea ce urăsc și iubesc.*

Rănit de apă (2005)

Los maestros

Ocho horas diarias de estudio: era el tiempo que me recomendaban los maestros, en mis años de estudiante de griego y latín. Cuántas mañanas, cuántas noches, cuántas tardes de sol o de lluvia sobre Píndaro y

Virgilio...

Tanta seca gramática para escribir estas tres palabras, maestros, algunos versos medianamente venturosos... Qué tristes meses aguardando un examen, repitiendo aoristos y declinaciones... Pero también, qué añoranza siento ahora al recorrer los lomos de libros que hoy no tengo obligación de leer...

Maestrii

*Zilnic, opt ore de studiu: acesta era timpul
pe care mi-l recomandau maestrii, în anii mei
de student la greacă și latină. Câte
dimineți, câte nopți, câte după-amieze
cu soare sau cu ploaie, dedicate lui Pindar și
lui Vergilius...*

*Atâta gramatică uscată pentru a scrie
aceste trei cuvinte, o, maestrilor, și niște versuri
moderat norocoase... Ce luni triste
așteptând un examen, repetând
forme de aorist și declinări... Dar, de asemenea,
ce dor simt acum când mângâi cotoare
de cărți pe care astăzi nu am nicio obligație
să le citesc...*

*— Si hoy ya no existe el profesor de griego
al que tanto quería, el de latín
que me aterrorizaba, si ambos son
hierba y sonido, igual que lenguas muertas...*

Yo soy también vosotros, maestros: soy el hijo
que aprendió a vuestro lado la nostalgia
de la luz antigua, pero no a morir; el hijo
que hoy en Píndaro y Virgilio os recuerda.

*— Dacă astăzi nu mai există profesorul de greacă
pe care atât de mult îl iubeam, nici cel de latină
care mă teroriza, dacă ambii sunt
iarbă și sunet, ca niște limbi moarte...*

*Eu sunt voi, măștrilor: sunt fiul
care a învățat lângă voi nostalgia
luminii antice, dar nu a muri; fiul
care astăzi în Pindar și Vergilius își amintește de voi.*

El milagro

Contaba mi padre que mi abuelo tenía
un ojo que siempre le lloraba, producto
de un golpe que le dio —brutal— mi bisabuelo.
Tendría entre ocho y diez años entonces
y con esa marca vivió hasta los setenta.
Nunca supe qué falta nimia le acarrió
un castigo tan dilatado en la distancia
y el recuerdo: ese ojo lisiado que no obstante
no logró hacerlo cruel ni resentido.

Miracolul

*Tata povestea că bunicul avea
un ochi ce-i plângea mereu, rod
al unei lovituri pe care i-a dat-o — brutal —
străbunicul.*

*Să fi avut atunci între opt și zece ani
și a trăit cu acel semn până la șaptezeci.
Nu am știut niciodată ce greșeală infimă i-a adus
o pedeapsă atât de amplificată de distanță
și de amintire: acel ochi schilodit care totuși
nu a reușit să-l facă crud sau dușmănos.*

Cuando hoy mi vista llora de cansancio
— como esta mañana que tanto se parece
a aquellas en que escuchaba de niño
la historia de mi abuelo — pienso en el milagro
de mi padre que no sufrió la misma suerte,
de mis ojos sanos y de los ojos
más sanos aún de mi hijo; en el milagro
de que esa infancia dolorosa de mi abuelo
se haya quedado allá en su isla, y solamente
trajera aquí sin odio un ojo humedecido
que hoy bien podría estar llorando por piedad.

*Astăzi când vederea mea obosită lăcrimează
— precum în dimineața aceasta, care se aseamănă
atât de mult
cu acelea în care ascultam copil fiind
povestea bunicului meu — mă gândesc la miracolul
tatălui meu care nu a avut aceeași soartă,
la miracolul ochilor mei sănătoși și al ochilor
încă mai sănătoși ai fiului meu; la miracolul
că dureroasa copilărie a bunicului
va fi rămas acolo, pe insula lui, și va fi adus
aici fără ură doar un ochi umezit
care astăzi ar putea la fel de bine să plângă de milă.*

Etapas imprevistas

Todas las calles llevan al mismo destino:
la calle Esmeralda de Buenos Aires,
la carrera de San Jerónimo en Madrid,
la de la Sábana Santa de Quito. Todas
sin prisa conducen a idéntico lugar:
Vía Salaria, Rodrigo Caro, Suspiros,
Combate de Los Pozos, San Lorenzo
y tantas otras cuyos nombres están tácitos
en el recuerdo, y no por ello menos vivas:
una calle de Lisboa donde vendían
enormes paraguas, la que desciende
la colina de la Alhambra, las calles
que quedaron marcadas por un odio,
por el llanto o el beso, por proyectos
realizados más tarde o tal vez no.

Etape neprevăzute

*Toate străzile duc către aceeași destinație:
strada Esmeralda din Buenos Aires,
calea San Jerónimo din Madrid,
cea a Giulgiului din Quito. Toate
conduc fără grabă la un loc identic:
Via Salaria, Rodrigo Caro, Suspiros,
Combate de Los Pozos, San Lorenzo
și atâtea altele, la fel de vii, chiar dacă
numele lor rămâne nerostit în amintire:
o stradă din Lisabona unde se vindeau
umbrele uriașe, cea care coboară
colina Alhambra, străzile
marcate de ură,
de plâns sau de-un sărut, de proiecte
realizate mai târziu sau niciodată.*

Quizás todas fueron sendas de un derrotero
de etapas imprevistas, de un viaje iniciado
cuando aún no caminaba, en la calle
de tierra donde nací. Por ella he empezado
— acaso sin darme cuenta — ya a regresar.

Ojalá el tiempo tan sólo fuera lo que se ama (2011)

*Probabil că toate au fost cărări ale unui traseu
cu etape neprevăzute, ale unei călătorii inițiate
când eu nu umblam încă, pe drumul
din țara unde m-am născut. Pe drumul acela
am și început
— poate fără să-mi dau seama — să fac cale
întoarsă.*

Mi-aș dori ca doar timpul să fie ceea ce iubești (2011)

Una flor que lenta morirá

En las mesas de luz de los enfermos
se amontonan sin orden muchas

cosas

con tristeza infinita: un vaso de agua
a medio beber, remedios, goteros,
un reloj que ya no entra en la muñeca
— medida de un tiempo entre el dolor
y el hastío —,

pulseras y anillos inútiles, papeles
con la letra apretada y sin pena de un médico;

O floare ce va muri încet

*Pe noptierele bolnavilor
sunt îngrămădite fără nicio ordine și cu o infinită
tristețe
o mulțime de lucruri: un pahar cu apă
pe jumătate băut, leacuri, perfuzii,
un ceas care nu se mai potrivește la încheietura mâinii
— măsură a timpului dintre durere
și sfârșeală —,
brățări și inele inutile, hârtii
cu scrierea înghesuită și neglijentă a unui medic;*

y una flor que lenta morirá — como imagen
en espejo — o tu rostro, Dios mío. Objetos
que hablan de lo mucho o lo poco que
le amaron,
del que vela a su vera, del que viene
sólo por compromiso; del ausente,
del incapaz de mentir por amor.

*și o floare care va muri încet — ca imagine
în oglindă — sau chip al Tău, Doamne. Obiecte
care vorbesc despre cât de mult sau cât de puțin
a fost iubit bolnavul,
despre cel care-i veghează la căpătâi,
despre cel care vine
numai din obligație; despre cel absent,
despre cel incapabil să mintă din dragoste.*

Un tren que se aleja en la bruma

La felicidad, solamente unos instantes:
el cielo azul de un domingo de franco;
el olor de la carne asada que traía
el viento de la tarde; „este es el día
que hizo el Señor” en la mañana de la Pascua;
una música que creíamos perdida;
el sabor del café en la madrugada
de Burdeos, ya partiendo hacia España;
esa liturgia de dos cuerpos en amor;
en Toledo contemplar „El entierro
del Conde de Orgaz”; caminar acompañados
por una calle de Colonia o Buenos Aires.
Uno es feliz y apenas se da cuenta
y entonces ya es un tren que se aleja en la bruma.

Un tren ce se îndepărtează în ceață

*Fericirea, doar câteva clipe:
cerul albastru al unei duminici privilegiate;
aroma de carne friptă pe care o aducea
vântul serii; „Aceasta este ziua
pe care a făcut-o Domnul” în dimineața de Paști;
o muzică pe care o credeam pierdută;
savoarea cafelei în zori
la Bordeaux, plecând deja spre Spania;
acea liturghie a două trupuri îndrăgostite;
în Toledo contemplând „Înmormântarea
Contelui de Orgaz”; mergând însoțiți
pe o stradă din Colonia sau Buenos Aires.
Ești fericit și abia dacă îți dai seama
în timp ce un tren se și îndepărtează în ceață.*

Abrid de par en par los calabozos

Otro invierno: recuerdo que éramos soldados
pero más bien nos parecíamos a obreros,
a pordioseros o a campesinos astrosos.

— Entre baldosa y baldosa del patio
crecía una vez más la yerbamala;
en los galpones repletos de grano
perseguíamos de nuevo a las ratas —.
Pero así como se ventilan los quirófanos,
del mismo modo un día nos mandaron
a abrir de par en par, hacia tu luz,
Dios ausente, las celdas de castigo.
¿Con qué voces nombrar los calabozos
que una tarde de sol nos ordenaron
ventilar como a cámaras mortuorias?

Deschideți larg temnițele

*O altă iarnă: îmi amintesc că eram soldați
însă păream mai degrabă muncitori,
cerșetori sau țărani ponosiți.*

*— Între lespezile curții
creșteau încă o dată buruienile;
în magaziile pline cu cereale
fugăream din nou șobolanii — .*

*Dar așa cum sunt ventilate sălile de operație,
la fel într-o zi ni s-a poruncit
să deschidem larg, spre lumina Ta,
Dumnezeule absent, celulele de pedeapsă.*

*Cu ce cuvinte să numești temnițele
pe care într-o după-amiază însorită ni s-a ordonat
să le aerisim ca pe niște camere mortuare?*

Fue en Granada, por mayo

¿Te he visto alguna vez? Fue en Granada,
por mayo,
y yo había descendido del Sacromonte
hasta el mirador de San Nicolás.
En medio de las sombras la Alhambra flotaba
como un enorme buque iluminado,
airosa y altanera. Sobre el techo
de una casa baja dos jóvenes gitanos
charlaban bebiendo sus cervezas, de espaldas
a esa nave de roca. Y parecía
que el tiempo no contaba para ellos,
ni el mundo y su belleza. Entonces Te sentí:
en la calma del Albaicín a medianoche,
en mi deseo de quedarme allí por siempre,
en los muchachos y su hermosa indiferencia.

Ainadamar (2016)

La Granada, în mai

*Te-am văzut cândva? A fost la Granada,
în mai,
iar eu coborâsem din Sacromonte
până la punctul de belvedere San Nicolás.
Alhambra plutea înconjurată de umbre
ca o imensă navă luminată,
zveltă și arogantă. Pe acoperișul
unei case scunde doi țiğani tineri
pălăvrăgeauându-și berile, cu spatele
la acea navă de stâncă. Și părea
că timpul nu conta pentru ei,
nici lumea și frumusețea sa. Atunci Te-am simțit:
în liniștea Albaicínului la miezul nopții,
în dorința mea de a rămâne acolo pentru totdeauna,
în tinereții aceia și în frumoasa lor indiferență.*

Ainadamar (2016)

14 / ese amor siempre lezna o espuela

si yo hubiese tenido una alegría
fresca y honda como el gozo del agua
que la noche acumula en las cisternas...

ese amor para los simples tan fácil
y para mí, siempre lezna o espuela
que de niño ya me hería con sílabas

tarde viniste a habitarme, alegría,
tarde viniste amor, tarde deseo
y tan sólo temprano las palabras

14 / acel amor întotdeauna bold sau pinten

*de-aș fi avut o bucurie
proaspătă și profundă ca bucuria apei
pe care noaptea o adună în cisterne...*

*acel amor atât de facil pentru cei simpli
și pentru mine, întotdeauna bold sau pinten
care încă din copilărie mă rănea cu silabe*

*târziu ai venit să mă locuiești, bucurie,
târziu ai venit iubire, târziu dorință
cuvintele doar venit-au devreme*

46 / sobre la cuerda y sin la red

ir por la vida
como un equilibrista:
desamparado

ocasiones en que uno se descubre
en medio del bullicio de la noche
bailando sin mujer y sin orquesta

hay ocasiones en que es necesario
bailar sobre la cuerda y sin la red

46 / pe frânghie și fără plasă

*a trece prin viață
ca un echilibrist:
fără niciun sprijin*

*împrejurări în care unul se descoperă
în mijlocul forfotei nocturne
dansând fără femeie și fără orchestră*

*există împrejurări în care trebuie
să dansezi pe frânghie și fără plasă*

**52 / *cuerpos que amé,
reales o ilusorios***

quién sabe si ese cuerpo, ese que ahora
estoy rememorando con deseo,
existe o se ha esfumado

porque a veces solemos extraviarnos
no sólo por ignotas geografías:
incluso por las ciénagas del tiempo

cuerpos que amé, reales o ilusorios,
en el recuerdo jóvenes y bellos,
como emergiendo de la urna de Keats

**52 / trupuri pe care le-am iubit,
reale sau iluzorii**

*cine știe dacă acel trup, pe care acum
împins de dorință mi-l amintesc,
există ori s-a risipit*

*fiindcă uneori avem deprinderea de a ne rătăci
nu numai prin geografii necunoscute:
ci și prin mlaștinile timpului*

*trupuri pe care le-am iubit, reale sau iluzorii,
în amintire tinere și frumoase,
ivindu-se parcă din urna lui Keats*

58 / las cosas que más amo

me voy con la tristeza
del que siempre recuerda
lo que más duele

la siesta interminable, la avenida
empolvada de sol, un pregonero
en el silencio espeso de la hora

pero también me voy con la alegría
de escribir con mi puño y con mi letra
las cosas que más amo

Sobre la cuerda y sin la red (2016)

58 / lucrurile pe care le iubesc cel mai mult

*plec cu tristețea
celui care-și amintește întotdeauna
ceea ce doare mai mult*

*siesta interminabilă, bulevardul
colbuit de soare, un crainic
în tăcerea densă a orei*

*dar plec și cu bucuria
de a scrie cu propria mână și cu propria caligrafie
despre lucrurile pe care le iubesc cel mai mult*

Pe frânghie și fără plasă (2016)

Una flor que huele como carne podrida

A la luz de la lámpara aceitosa
contra la que se estrellan los insectos,
se ha enterado esta noche de una especie
que vive en el centro del África — de una
flor monstruosa cuya fragancia recuerda
el olor de la carne podrida.

Ha leído que alrededor de su corola gigante no
zumban las abejas, sino enjambres de dípteros
— moscas que desovan en sus jugos,
como en los boquetes de un miembro necrosado.

O floare ce miroase a carne putredă

*La lumina lămpii cu ulei
de care se zdrobesc insectele,
a aflat în această noapte despre o specie
care trăiește în centrul Africii — despre o
floare monstruoasă al cărei parfum amintește
de mirosul de carne putredă.*

*A citit că în jurul corolei sale gigantice nu
zumzăie albinele, ci roiuri de diptere
— muște ce-și depun ouăle în sucurile ei,
ca în spărturile unui membru necrotic.*

Bajo la lámpara aceitosa ha meditado
en el símbolo de la flor y su hermandad
con la belleza y la poesía — hoy tan lejanas como
esas regiones del África profunda
a las que rápidamente llega su dedo en viaje
sobre el mapa, su pensamiento a la grupa
de la fantasía.

A la luz de la lámpara ahora piensa
que si otra vez retornara a escribir,
no querría hermanar sus poemas a la imagen de una
flor frágil y bien perfumada; sino a la de esa
otra flor de un continente primordial — abierta
boca hinchada al aire húmedo y caliente,
llaga hedionda y purulenta rodeada por la agria
música de los moscardones.

*Sub lampa uleioasă a meditat
la simbolul florii și la fraternizarea lui
cu frumusețea și poezia — astăzi la fel de îndepărtate
precum acele regiuni ale Africii profunde
la care degetul său ajunge iute, călătorind
pe hartă, și gândul său pe crupa
fanteziei.*

*La lumina lămpii se gândește acum
că, dacă ar scrie din nou,
nu ar vrea să-și înfrățească poeziile cu imaginea
unei flori fragile și bine mirositoare; ci cu aceea
a celeilalte flori, a florii unui continent
primordial — gură deschisă cu nesaț în aerul
umed și fierbinte, rană duhnitoare și purulentă
înconjurată de muzica aspră a bărzăunilor.*

Ha leído esta noche de una flor
cuya fragancia recuerda a la carne podrida
y piensa en todos aquellos que antes del alba
morirán: los que se irán sin saber que existe
esa flor aberrante, sin saber de la rosa que en
otras tierras simboliza la poesía; sin saber
que es la misma persona el hombre que
comercia con ellos el incienso y el almizcle
y el hombre que viaja con su yema sobre el mapa;
el hombre que ayer contaba — con esos mismos
dedos que hoy cuentan el oro — las sílabas
de un verso.

*A citit în noaptea aceasta despre o floare
al cărei parfum amintește de carnea putrezită
și se gândește la toți cei care vor muri înainte de
zori: cei care vor pleca fără să știe că floarea
aceasta aberantă există, fără să știe despre
trandafirul care simbolizează poezia pe alte
meleaguri; fără să știe că omul care face schimb
de tămâie și mosc cu ei este aceeași persoană
cu omul ce călătorește cu vârful degetului pe hartă;
omul care număra ieri — cu aceleași
degete care azi numără aurul — silabele
unui vers.*

No deseo:

nostalgia

*Tres adolescentes negros se bañan desnudos
en la corriente pedregosa del río.*

Más que con deseo, sus ojos los contemplan con nostalgia. Alguna vez también él se sintió así: con los músculos firmes, con la piel tirante, con la boca inundada de risa. También él se sintió alguna vez requerido — tanto por las manos de las mujeres como por las miradas de los hombres.

Nu dorință:

nostalgie

***Trei adolescenți de culoare se scaldă goi
în curentul pietros al râului.***

*Mai mult decât cu dorință, ochii lui îi contemplă
cu nostalgie. Odinioară, și el s-a simțit așa: cu
mușchii fermi, cu pielea întinsă, cu gura
inundată de râs. Și el s-a simțit cândva căutat —
atât de mâinile femeilor, cât și de privirile
bărbaților.*

*Tres adolescentes negros se bañan desnudos
en la corriente pedregosa del río*

— mientras él, sentado a la distancia, escribe en una libreta todo cuanto necesita para emprender su expedición a la tierra del marfil: *Una cámara fotográfica, un teodolito — o en su defecto un buen sextante y una brújula Cravet —, un cordel de agrimensor de lino, una caja de matemáticas...* De tanto en tanto levanta los ojos: el sol resbala sobre las pieles aceitosas, el aire trae risas, palabras de alegría. No deseo: nostalgia.

***Trei adolescenți de culoare se scaldă goi
în curentul pietros al râului***

— în timp ce el, așezat la distanță, scrie într-un caiet tot ce-i trebuie pentru a-și începe expediția în țara fildesului: ***Un aparat de fotografiat, un teodolit — sau, în lipsa acestuia, un sextant bun și o busolă Cravet —, un șnur topografic de in, o cutie de calcul matematic...*** Din când în când ridică ochii: soarele alunecă pe pieile uleioase, aerul aduce râsete, semne de bucurie. Nu dorință: nostalgie.

Tres adolescentes negros se bañan desnudos en la corriente pedregosa del río.

*Una caja de matemáticas — escuadra, transportador, compás de reducción —, un barómetro aneróide de bolsillo, una colección de mineralogía... Los dedos que cuentan el oro ya no son sensibles para acariciar el torso sin vello de los jóvenes, los muslos de las muchachas núbiles. También anota en su lista varios libros: *Topografía, Geodesia, Hidrografía*. No deseo: nostalgia — de los músculos firmes, de la piel tirante, de la boca inundada de risa. *Señores de Lyon, señores de París, señores miembros de la Sociedad de Geografía: los dedos que manipulan un teodolito, un sextante, una brújula Cravet, ya no sienten el torso o los muslos debajo de las yemas, la felicidad de los cuerpos indeterminados entre lo femenino y lo masculino: sólo perciben el momento de volver a escapar...**

***Trei adolescenți de culoare se scaldă goi
în curentul pietros al râului.***

O cutie de calcul matematic — echer, raportor, compas de reducere—, un barometru aneroid de buzunar, o colecție de minerale... Degetele care numără aurul nu mai sunt sensibile pentru a mângâia trunchiul fără pilozități al tinerilor, coapsele fetelor nubile. Înscrie de asemenea pe lista sa mai multe cărți: **Topografie, Geodezie, Hidrografie**. Nu dorință: nostalgie — a mușchilor fermi, a pielii întinse, a gurii pline de răs. **Domni din Lyon, domni din Paris, domni membri ai Societății Geografice**: degetele care manipulează un teodolit, un sextant, o busolă Cravet nu mai simt trunchiul sau coapsele sub vârful degetelor, fericirea corpurilor indecise între feminin și masculin: percep doar momentul când să scape din nou...

Los
Jóvenes son tres
y ríen
ajenos
a sus inquietudes,
a sus miserias;
tienen las puntas de los dedos
sensibles;
y se bañan
desnudos
y sin
culpas

*en la corriente
pedregosa
del río.*

Como el dios que gestaba en su muslo (2020)

*Sunt
trei tineri
și râd
străini
de grijile lor,
de mizeria lor;
au vârfurile degetelor
sensibile;
și se scaldă
goi
și fără
vină*

***în curentul
pietros
al râului.***

Ca zeul care-i gesta pe coapsă (2020)

La vida y las letras

Perdidas sus memorias de viajes,
el olor de las casas que habitó:
perdidas o robadas tantas cosas...

Tantas que no le hubiese extrañado
que en aquella alborada la perdiese:
que la tristeza de un fado la llevase.

La vida y las letras pocas veces
caminan de la mano: van pendientes
de lo que pueden robarse una de otra.

Viața și scrisorile

*Pierdute amintirile călătoriilor sale,
mirosul caselor în care a locuit:
pierdute sau jefuite atâtea lucruri...*

*Atât de multe încât nu ar fi fost surprins
s-o fi pierdut în dimineața aceea:
s-o fi luat cu sine tristețea unui fado.*

*Viața și scrisoarea rareori
merg mână în mână: sunt în așteptarea
a ceea ce pot fura una de la cealaltă.*

Por mal de amor

¡Luz musical de la mañana
que sólo alcanza sentido para el tísico
o el santo que velaron la noche!

Para el que estuvo junto a un muerto querido
con quien debe conversar en voz muy baja,
para el centinela que aguarda su relevo.

Para el que quiso quedarse despierto
por contemplar desnuda a una mujer.
Para el que no puede dormir, por mal de amor.

Suferința din dragoste

*Lumina muzicală a dimineții
dobândește sens doar pentru fizicul
sau sfântul care au vegheat toată noaptea!*

*Pentru cel care a stat lângă un mort iubit
cu care trebuie să conversezi în șoaptă,
pentru santinela care-și așteaptă schimbul.*

*Pentru cel care a vrut să rămână treaz
spre a contempla o femeie goală.
Pentru cel ce nu poate dormi, din pricina suferinței
din dragoste.*

Su nombre por bandera

— *Si yo viviera un gran amor* — dijo Pessoa —
nunca lo escribiría. Y él en cambio,
incapaz
de no abarrotar el suyo de poemas.

De no poner su nombre en una cometa,
en la Puerta de Elvira, en la Giralda,
en una bandera de justicia social...

De no pedir a los ángeles
que lo hagan sonar en sus trompetas,
como si anunciaran la llegada del Reino.

Numele său ca stindard

— *Dacă eu aş trăi o mare iubire* — a spus Pessoa —
n-aş scrie niciodată despre ea. În schimb, el nu a fost
în stare
să nu-şi ticsească iubirea cu poeme.

Să nu-i pună numele pe o cometă,
pe Puerta de Elvira, pe Giralda,
pe un stindard al justiţiei sociale...

Să nu le ceară îngerilor
a o face să răsunе în trompetele lor,
ca şi cum ar anunţa venirea Împărăţiei.

— *Amor de miel, amor de hiel...*

...cantaba el fadista. Y de pronto el recuerdo de la Torre de Belem, de Alfama, de la historia de la Revolución de los Claveles.

Del marqués de Pombal, de la tumba en la que con Ricardo Reis está Pessoa y Álvaro de Campos y Alberto Caeiro.

Y su voz en la penumbra de las velas, que llegaba a tu oído acompañando, alegre y tierna, acaso nunca más.

— *Dragoste de miere, dragoste de fiere...*

*... cânta fadistul. Și deodată amintirea
Turnului Belem, a Alfamei, a istoriei
Revoluției Garoafelor.*

*A marchizului de Pombal, a mormântului
în care lângă Ricardo Reis se află Pessoa
și Álvaro de Campos și Alberto Caeiro.*

*Și în penumbra lumânărilor vocea femeii,
veselă și tandră, care ți-ajungea la ureche
acompaniindu-l pe fadist, poate pentru ultima oară.*

Fatiga de los metales

Gota que cae sin pena ni prisa:
al fin se quiebra el metal al que golpea:
mucho más su espíritu tan leve.

Hubo una fatiga en los muros,
en las telas del corazón, una mancha inédita
en el cómputo de los días venideros.

Agua sobre el acero, en lo precario
de todo lo que nace: por pura obstinación
abre su ojal la herida.

Oboseala metalelor

*Picătura ce cade fără efort și fără grabă:
la sfârșit metalul pe care îl lovește se rupe:
cu atât mai mult spiritul lui atât de ușor.*

*A fost o oboseală în pereți,
în țesăturile inimii, o pată inedită
în calculul zilelor ce vor veni.*

*Apă pe oțel, în precaritatea
a tot ce se naște: din pură încăpățânare
rana își deschide butoniera.*

Valparaíso

Con poco hilo se borda la alegría:
con ese ventanal que mira al puerto
bostezando sus maestranzas nocturnas.

Y el amor con un fondo de dárseñas,
el café cara al mar, los bodegones
con sus vinos y la pesca del día.

Amanece otra vez Valparaíso
y resulta milagro que de pronto
atraviase la luz por tanta herida.

Fatiga de los metales (2021)

Valparaíso

*Bucuria se brodează cu fir puțin:
cu fereastra aceea ce privește spre port
aspirând prelung îndeletnicirile-i nocturne.*

*Și amorul pe un fundal de docuri,
cafeneaua cu fața spre mare, tavernele
cu vinurile lor și captura de pește a zilei.*

*Din nou întâmpină zorii Valparaíso
și-i un miracol că dintr-o dată
lumina traversează o asemenea rană.*

Oboseala metalelor (2021)

ÍNDICE/ CUPRINS

- 5 | Între amintire și uitare:
poezia lui Guillermo Eduardo Píla (Jaime Siles)
- 8 | Para que se cumpla la ley que me obsesiona/
Ca să se împlinească legea care mă obsedează | 9
- 10 | Niebla/ *Ceața* | 11
- 12 | Luna de Alexis/ *Luna lui Alexis* | 13
- 14 | Día de piedra blanca/ *Zi de piatră albă* | 15
- 18 | Amor más misterioso que los muertos/
Dragoste mai misterioasă decât morții | 19
- 22 | Poema 24/ *Poemul 24* | 23
- 24 | Poema 33/ *Poemul 33* | 25
- 26 | Poema 52/ *Poemul 52* | 27

- 28 | Sin registro/ *Fără înregistrare* | 29
- 30 | Me he quedado sin voz/ *Am rămas fără glas* | 31
- 32 | Lo que odio y amo/ *Ceea ce urăsc și iubesc* | 33
- 34 | Los maestros/ *Maeștrii* | 35
- 38 | El milagro/ *Miracolul* | 39
- 42 | Etapas imprevistas/ *Etape neprevăzute* | 43
- 46 | Una flor que lenta morirá/
O floare care va muri încet | 47
- 50 | Un tren que se aleja en la bruma/
Un tren ce se îndepărtează în ceață | 51
- 52 | Abrid de par en par los calabozos/
Deschideți larg temnițele | 53
- 54 | Fue en Granada, por mayo/ *La Granada, în mai* | 55
- 56 | 14 / ese amor siempre lezna o espuela/
14 / acel amor întotdeauna bold sau pinten | 57
- 58 | 46 / sobre la cuerda y sin la red/
46 / pe frânghie și fără plasă | 59

- 60 | 52 / cuerpos que amé, reales o ilusorios/
52 / *trupuri pe care le-am iubit, reale sau iluzorii* | 61
- 62 | 58 / las cosas que más amo/
58 / *lucrurile pe care le iubesc cel mai mult* | 63
- 64 | Una flor que huele como carne podrida/
O floare ce miroase a carne putredă | 65
- 70 | No deseo: nostalgia/ *Nu dorință: nostalgie* | 71
- 78 | La vida y las letras/ *Viața și scrisorile* | 79
- 80 | Por mal de amor/ *Suferința din dragoste* | 81
- 82 | Su nombre por bandera/ *Numele său ca stindard* | 83
- 84 | — Amor de miel, amor de hiel.../
— *Dragoste de miere, dragoste de fiere...* | 85
- 86 | Fatiga de los metales/ *Oboseala metalelor* | 87
- 88 | Valparaíso/ *Valparaíso* | 89

GUILLERMO EDUARDO PILÍA, celebru poet, prozator, eseist, profesor universitar de limbi clasice și de teorie literară, s-a născut în 29 octombrie 1958, în La Plata, Argentina.

Activitatea sa didactică și literară a fost încununată cu numeroase premii naționale și internaționale. Este cetățean ilustru al orașului La Plata și Președinte al Academiei Hispanoamericane de Buenas Letras din Madrid. Din ampla sa operă poetică reținem câteva titluri: *Arsénico*, 1979;

Enésimo/Triunfo, 1980; *Río Nuestro/Cazadores Nocturnos*, 1990; *Huesos de la Memoria*, 1996; *Viento de lobos*, 2000; *Visitación a las islas*, 2000; *Caballo de Guernica*, 2001; *Ópera flamenca*, 2003; *Herido por el agua*, 2005; *Ojalá el tiempo tan sólo fuera lo que se ama*, 2011; *La pierna de Rimbaud*, 2012; *Ainadamar*, 2016; *Sobre la cuerda y sin la red*, 2016; *Casamundo*, 2019; *Como el dios que gestaba en su muslo*, 2020; *Fatiga de los metales*, 2021; *Ministerio del salmista*, 2022 etc.

Seleția celor treizeci de poeme din prezenta antologie a fost realizată de autor.